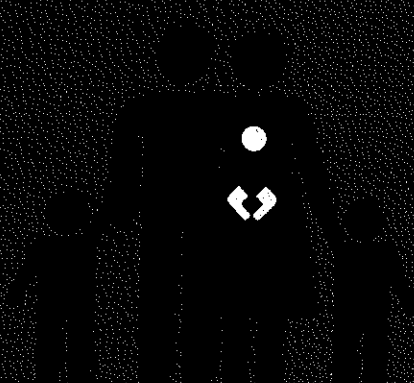

PRZECIWDZIAŁANIE
PRZEMOCY W RODZINIE

O PROCEDURZE
„NIEBIESKIE KARTY”
INFORMATOR

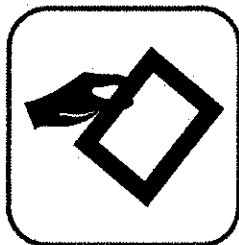

STOWARZYSZENIE NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE „NIEBIESKA LINIA”

niebieska linia
www.niebieska.linia.org

CO TO JEST PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

Jest to procedura postępowania/interwencji obejmująca działania wielu służb, mająca na celu zatrzymanie przemocy w rodzinie oraz pomoc w wychodzeniu z tej sytuacji. Działania są indywidualnie dostosowywane do potrzeb danej rodziny. Szczegółowe warunki realizowania procedury, zadania służb oraz formularze „Niebieskich Kart” określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku dostępne na stronie MPIPS (<http://www.mpips.gov.pl/przemoc-w-rodzinie/akty-prawne/obowiazujace-akty-prawne/>).

CO TO JEST ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY?

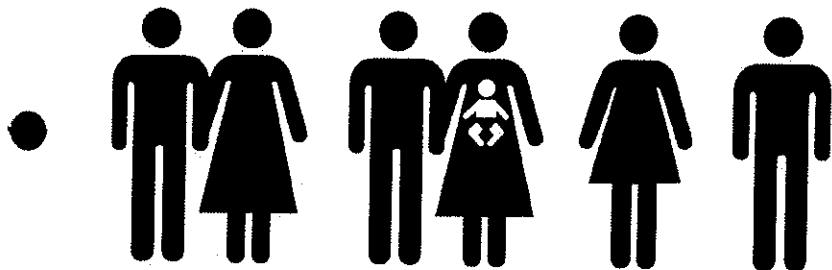
Jest to zespół składający się z przedstawicieli służb i instytucji pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkami zespołu są przedstawiciele: pomocy społecznej, Policji, oświaty, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia, kuratorzy sądowi i przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład zespołu mogą też wchodzić prokuratorzy. Zespół powoływany jest przez Wójta, Burmistrza lub Prezydenta Miasta na podstawie uchwały Rady Gminy. Obowiązek powołania zespołów interdyscyplinarnych w każdej gminie wynika ze znowelizowanej Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2010r., nr 125, poz 842).

CO TO JEST GRUPA ROBOCZA?

Jest to grupa osób powołana przez zespół interdyscyplinarny mająca na celu budowanie i realizację strategii postępowania dla konkretnej rodziny dotkniętej przemocą. W skład grupy roboczej wchodzi przedstawiciele służb i instytucji posiadający kompetencje do pracy przy rozwiązywaniu specyficznych problemów w konkretnej rodzinie (mogą wśród nich być członkowie zespołu interdyscyplinarnego). Skład grupy roboczej jest zawsze dobierany w zależności od potrzeb danej rodziny. Członkowie grupy pracują z rodziną według ustalonego wspólnie indywidualnego planu pomocy – każdy zgodnie z kompetencjami i obowiązkami w ramach czynności zawodowych. Przede wszystkim chronią osoby doznające przemocy, wywierają wpływ na osobę stosującą przemoc, monitorują zmiany, pracują w środowisku.

KTO MOŻE ZGŁOSIĆ PROŚBĘ O URUCHOMIENIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”?

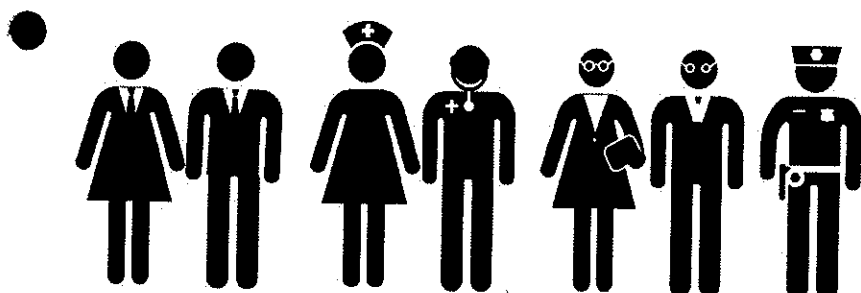
O uruchomienie procedury może prosić każda osoba dotknięta przemocą w rodzinie oraz osoby mające wiedzę, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy. Trzeba pamiętać, że o wszczęciu procedury ostatecznie decyduje przedstawiciel służby/institucji, do którego dokonujemy zgłoszenia, który może mieć inny ogląd sytuacji. W przypadkach zaistnienia takiej rozbieżności proponujemy zgłoszenie sprawy do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

JAKIE SŁUŻBY SĄ UPRAWNIONE DO URUCHOMIENIA PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”?

Uprawnienia do uruchomienia procedury „Niebieskie Karty” mają przedstawiciele następujących służb :

- Policji
- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (np. pracownik socjalny)
- komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- oświaty (np. nauczyciel, pedagog lub psycholog szkolny, dyrektor szkoły)
- ochrony zdrowia (np. lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny)

niebieska linia

W JAKICH SYTUACJACH URUCHAMIANA JEST PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

Uruchomienie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednej z wyżej wymienionych służb, podczas rozmowy z osobą doznającą przemocy. Jest to dokument z danymi osób uwikłanych w przemoc w rodzinie opisujący sytuację przemocy. Bezpośrednio po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie doznającej przemocy przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”. Zawiera on informacje o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy oraz o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc.

URUCHOMIENIE PROCEDURY MOŻE NASTĄPIĆ W RÓŻNY SPOSÓB I W RÓŻNYCH OKOLICZNOŚCIACH:

- podczas interwencji Policji w rodzinie, w której jest przemoc lub występuje podejrzenie jej występowania;
- podczas badania lekarskiego osoby dotkniętej przemocą w rodzinie;
- na prośbę osoby doznającej przemocy w rodzinie, kiedy sama zgłosi się do odpowiedniej instytucji w związku ze swoją sytuacją;
- w trakcie kontaktu przedstawiciela służby, upoważnionej do wszczęcia procedury, z osobą, która doznała przemocy (np. widzi, że jest pobita lub w trakcie rozmowy osoba opowiada o sytuacji przemocy). Nawet jeśli nie ma wprost dowodów świadczących o występowaniu przemocy, bądź dany pracownik w trakcie wykonywania swoich obowiązków jedynie nabrał podejrzeń, że w danej rodzinie może dochodzić do przemocy – ma możliwość wszczęcia procedury poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta- A” (np. wychowawca szkolny obserwuje sygnały zaniedbania dziecka lub ślady na ciele i podejrzewa, że może ono doznawać przemocy w domu). Wówczas to zespół interdyscyplinarny rozstrzygnie o zasadności dalszych działań i ewentualnie powoła grupę roboczą.

niebieska linia
116 111

Warto także pamiętać, że przedstawiciel służby jest zobowiązany do uruchomienia procedury "Niebieskie Karty" nawet w sytuacji, gdy osoba wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie nie wyraża na to zgody. W takiej sytuacji musi jednak wziąć pod uwagę ten fakt w planowaniu i prowadzeniu dalszych działań chroniących bezpieczeństwo tej osoby;

- jeśli świadek przemocy w rodzinie zgłasza w jednej ze służb lub instytucji sytuację przemocy. Na mocy Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przedstawiciele tych podmiotów są zobowiązani poinformować o tym fakcie Policję bądź prokuraturę. Wówczas z osobą doznającą przemocy kontaktuje się dzielnicowy lub przedstawiciel pomocy społecznej, który podczas rozmowy może uruchomić procedurę "Niebieskie Karty" wypełniając formularz „A”.

CO SIĘ DZIEJE PO URUCHOMIENIU PROCEDURY "NIEBIESKIE KARTY"?

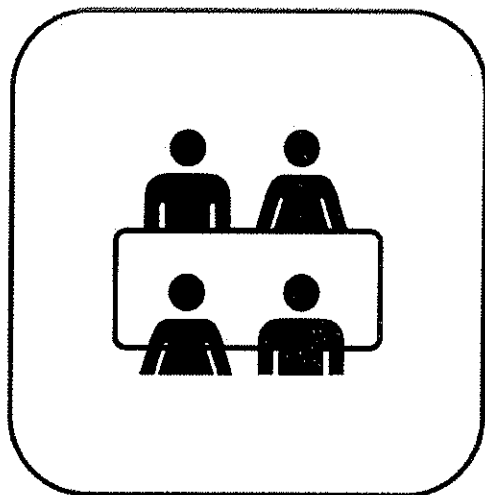
Formularz „Niebieskiej Karty – A” jest przekazany do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego niezwłocznie po uruchomieniu procedury, jednak nie później niż w ciągu 7 dni, który w ciągu 3 następných dni przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego. Zespół po zapoznaniu się z formularzem „Niebieska Karta – A” może podjąć decyzję o powołaniu grupy roboczej do pomocy tej konkretnej rodzinie lub sam prowadzić dalsze czynności. Niezależnie od tego osoba doznająca przemocy jest zapraszana na spotkanie zespołu lub grupy. Jeżeli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, pomimo zaproszenia z jakiś powodów nie przyjdzie na spotkanie, sytuacja taka nie wstrzymuje dalszych prac służb powołanych do prowadzenia działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w danej rodzinie. W trakcie takiego spotkania dokonywana jest analiza sytuacji, członkowie zespołu wypełniają formularz „Niebieska Karta – C” i opracowują indywidualny plan pomocy dla rodziny wspólnie z osobą doznającą przemocy. W zależności od jej potrzeb, proponowana jest pomoc prawna, psychologiczna, socjalna oraz medyczna. Na spotkanie z przedstawicielami zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej jest również wzywana osoba stosująca przemoc. Podczas spotkania jest pouczana o tym, co to jest przemoc w rodzinie oraz jakie są jej konsekwencje prawne. Jest informowana o konieczności zaprzestania zachowań przemocowych. Ma również możliwość uzyskania adresów miejsc prowadzących różne programy pomocy psychologicznej dla osób stosujących przemoc w rodzinie (terapeutyczne, zajęcia grupowe, warsztaty umiejętności itp) . W trakcie rozmowy wypełniany jest formularz „Niebieska Karta – D”.

niebieska linia

KIEDY PROCEDURA "NIEBIESKIE KARTY" KOŃCZY SIĘ?

Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie w sposób trwały oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Decyzja o zakończeniu powinna być podjęta wspólnie przez przedstawicieli zaangażowanych służb i wymaga udokumentowania (sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego). Procedura zostaje również zakończona, gdy zespół rozstrzygnie o braku zasadności podejmowania działań.

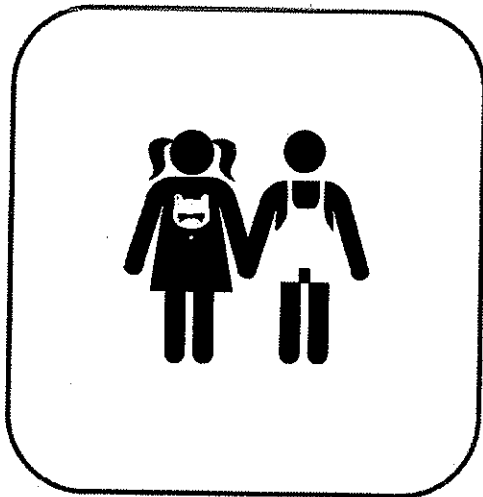
O zakończeniu procedury są informowane instytucje w niej uczestniczące. Należy też pamiętać, że zawsze istnieje możliwość ponownego wszczęcia procedury, jeżeli ponownie wystąpi przemoc. Wypełniane w trakcie procedury formularze stanowią dokumentację zawierającą informacje dotyczące sytuacji osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, jej rodziny, a także działań, do których zobowiązani są przedstawiciele służb realizujących procedurę. W dokumentacji tej są również podstawowe dane osób, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy w rodzinie oraz dane osób podejrzewanych o jej stosowanie. Zawiera także opis zdarzenia, propozycje działań pomocowych i rozwiązań, które mają zakończyć stosowanie przemocy.

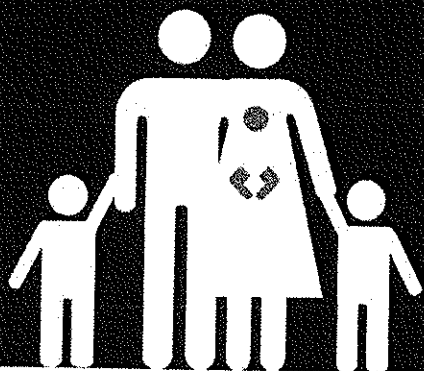

JAKIE DZIAŁANIA PRZEWDUJE PROCEDURA W PRZYPADKU KRZYWDZENIA DZIECI?

W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury uruchamia się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego (czyli osoby, która w danym momencie zajmuje się dzieckiem). W takiej sytuacji trzeba mieć na uwadze fakt, że osobą stosującą przemoc wobec dziecka może być jeden lub oboje rodziców – wtedy konieczne jest odwołanie się do innych dorosłych osób mogących wspierać dziecko. Osobie działającej na rzecz dziecka przekazuje się kartę B. Ona też w dalszym postępowaniu jest partnerem służb w dbaniu o interesy dziecka. Rozporządzenie, chroniąc dzieci zastrzega też, że „na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej nie zaprasza się dziecka”, a zastępuje je właśnie wyżej wymieniona osoba.

Na koniec warto też podkreślić fakt, że służby uruchamiające Procedurę „Niebieskie Karty”, niezależnie od konieczności przekazania sprawy do zespołu interdyscyplinarnego, są zobowiązane do prowadzenia działań zgodnych z kompetencjami danej służby, chroniących bezpieczeństwo osoby wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie. Ich szczegółowy opis znajduje się również w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. (Dz. U. z dnia 3 października 2011 r.)

ZESPÓŁ STOWARZYSZENIA NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE "NIEBIESKA LINIA"

niebieska) **linia**
www.niebieska.org

OPRACOWAŁ:

www.niebieskalinia.org

Adres biura: ul. Żurawia 16/20 (stacja metra Centrum), 00-515 Warszawa

czynne od poniedziałku do piątku 9:00 - 15:00

telefon: 22 499-37-33, fax: 22 625-59-43

e-mail: info@niebieskalinia.org